

METSÄTALOUS

Pylväskauppa vetää tasaisesti

Männystä valmistetut sähkö- ja puhelinpylväät käyvät maailmalla kaupaksi. Vaikka jalostusaste on matala ja tuotanto sitoo paljon pääomaa, iittiläinen Finprofile tekee voittoa.

IITTI (MT)
Pylväsala ei heilahtele samaan tapaan suhdanteiden mukana kuin muu sahaus. Siinä yksi syy, miksi Iitissä toimiva Finprofile on tehnyt monta tilikautta putkeen voitollista tulosta, kertoo perheyrittäjän toimitusjohtaja **Lauri Kokko**. Suomessa toimii alle kymmenen yritystä, jotka valmistavat sähkö- ja puhelinpylväitä. Iivari Mononen ja Versowood ovat niistä suurimmat ja tunnetuimmat. Noin 15 henkilöä työllistävä Finprofile kuuluu samaan joukkoon.

Valtaosa päättyy vientiin
Suomalaisille pylväille riittää kysyntää maailmalla. Täällä kasvanut mänty sopii ominaisuuksiltaan pylväisiin: se on lujaa, oksatonta ja suoraa. ”Esimerkiksi Kreikan ja Turkin maanjäristysalueilla linjat kestävät hyvin”, Kokko sanoo. Finprofilen tuotannosta yli 90 prosenttia päättyy ulkomaille. Britannia, Irlanti, Saksa ja Viro ovat tärkeitä vientimaita. Paljon vientiä on myös Lähi-itään. Sen sijaan Kreikan ja Turkin suuntaan kauppa ei vedä yhtä hyvin kuin muutamaa vuotta aikaisemmin. ”Meidän firmamme on hakenut jalansijaa eri suuntiin. Jos kysyntä jossain päin maailmaa lopahtaa, löytyy toinen maa, joka paikkaa sitä.” Kokko kertoo, että suomalaisen yrityksen toimitusvarmuutta arvostetaan.

Ilmajohtolinjat säilyvät
Vaikka Suomessa vedetään koko ajan lisää sähkö- ja puhelinlinjoja maan alle, pylväiden tarve ei ole katoamassa maailmalta mihinkään. Ei ainakaan hetkessä, sanoo Kokko. ”Linjojen vetäminen maan alle on kallista maaseudulla, jossa etäisyydet ovat pitkiä ja asutusta on vähän. Ilmajohtolinjan vetäminen on halvempaa.” Finprofilen entinen toimitusjohtaja **Lasse Kokko** välyttää, että tulevaisuudessa uusia vientimaita saattaa löytyä esimerkiksi Afrikasta. ”Toistaiseksi vienti Afrikkaan on ollut vähäistä. Siellä iso kysymys on, pystytäänkö hinnan kanssa kilpailemaan”, Lauri Kokko jatkaa.

Tytäryhtiö Saksassa
Finprofilella riittää kuitenkin intoa laajentua. Siitä kertoo Saksaan vajaat kymmenen vuotta sitten perustettu sisaryhtiö, joka tekee täsmälleen samaa kuin Finprofile kotimaassakin: ostaa sikäläisistä metsistä puuta ja jalostaa niistä kyllästämättömiä pylväitä. ”Toiminta ei ole suuren suurta, mutta se on auttanut Saksan markkinoille pääsyssä”, Lasse Kokko sanoo.

Uusi sukupolvi johtoon
Tänä kesänä 64 vuotta täyttävä Lasse Kokko siirsi yrityksen kolmisen vuotta sitten poikansa johtoon. ”On tärkeää, että yritys vaihtuu nuoreen sukupolveen riittävän ajoissa. Uskon, että nuoret pystyvät ottamaan haasteita vastaan.” Lauri Kokon lisäksi remmiin on astunut pari muutakin kolmekymppistä. Suuria muutoksia ei silti ole luvassa. ”Hyvää ei kannata lähteä parantamaan. Pientä hienosäätöä voi tehdä siellä täällä”, Lauri Kokko toteaa. Muutoksia on tulossa lähinnä työtapoihin. Uutta tekniikkaa on tarkoitus ottaa käyttöön ainakin puunhankinnassa. Esimerkiksi metsänomistajia tavoitellaan pylväspuukaupoille nykyisin myös sähköisen Puumarkkinat.fi-palvelun kautta.

HELI VIRTANEN

JAANA KANKAANPÄÄ

Pylvään pinta on sorvattu tasaiseksi. Tamas Juhasz sahaa vielä yläpäädyn asiakkaan toiveiden mukaiseksi, ennen kuin tuote on valmis vientiin.

Pylväsaihiot saavat kuivua kentällä noin vuoden. Päädyn ylin numero kertoo pylvään pituuden metreinä. S-kirjain paljastaa, että pylväs on paksuinta laata.

Ville Vähäkoski (vas.) ja Lauri Kokko kertovat, että kaikki perustuu ennakkointiin. Kun puu leimataan metsässä, suunnitellaan jo samalla, mihin maahan se vuotta myöhemmin viedään.

Puuta 200 kilometrin säteeltä

IITTI (MT)
Pylväspuun hankinta ei ole ihan yksinkertaista, Finprofilen hankintaesimies **Ville Vähäkoski** kertoo. Jokainen pylvääksi päätyvä runko on yksilöitävä metsässä, joten elo- ja huhtikuun välinen aika kuluu enimmäkseen maastohommissa. ”Jos puun leimaa huonosti, pylväsasemalla virhettä ei enää voi korjata.” Sopiva pylväspuu löytyy kuivalta mäntykankaalta, jolla harvennukset on tehty oikea-aikaisesti. Silloin mänty on saanut kasvaa hitaasti ja siitä on tullut suorarunkoinen. Finprofilen hankinta-alue ulottuu noin 200 kilometrin säteelle Iitistä. Kaukaisimmat kolkat ovat Jyväskylän ja Piekämäen seuduilla, mutta aluetta on tarkoitus laajentaa entisestään. ”Kyllä isoa mäntyä vielä löytyy. Kuviot kuitenkin käyvät aina pienemmiksi, joten on tehtävä paljon pieniä kauppia”, Vähäkoski toteaa. Finprofilen yhteistyö isojen metsäyhtiöiden kanssa pelaa onneksi mukavasti. Yhtiöt ilmoittavat, kun asiakkaan mestästytyy sopivanlaista puuta. On metsänomistajan etu, että hän saa 80 tai 90 vuotta kasvatamastaan männystä mahdollisimman hyvän hinnan. ”Varsinkin silloin, kun metsänomistaja on jo kerran myynyt pylväspuuta meille, hän saattaa toista kertaa myydessään ottaa yhteyttä suoraan meihin.”

Valtavissa taapeleissa
Iitissä sijaitseva pylväsasema on melkoinen näky: kentällä on vieri vieressä valtavan kokoisia taapeleita, joihin talvella metsästä haetut pylväspuut on aseteltu kuivumaan. Kussakin taapelissa on tietty mittaa. Lyhimmat pylväät ovat seitsemänmetrisiä. Vähintään 16-metriset eli pitkät pylväät on koottu pylväsaseman yhteen nurkkaan, ja pisimpiä eli 24-metrisiä saapuun asemalle vain kymmenkunta kappaletta vuodessa.

Pylväsaihiot saavat kuivua noin vuoden, ja sen jälkeen pylväät sorvataan valmiiksi. Finprofile myy kyllästämättömät, ammattikielellä valkoiset pylväät eteenpäin ulkomaille toimiville kyllästyslaitoksille. Vaikka EU on rajoittamassa kylästysaineena käytetyn kreosootin käyttöä, muutoks ei aiheuta päänvaivaa perheyrittäjälle.

Runko tarkasti hyödyksi
Erityistä Finprofilen pylvästuotannossa on, että rungot pyritään käyttämään tavallista tarkemmin hyödyksi. Varsinaisen pylvään alapuolelta sahataan talteen erikoistyvi. Sahausten tarkoituks on poistaa rungon tyviolenkourat. Tavallisesti runko myös kapeenee jyrkästi tyveltä, joten pylvästä tulee tasapaksumpi, kun tyvi sahataan pois. Metsänomistaja saa tyvestäkin pylväspuun hinnan. Finprofile puolestaan saa tyvestä hyvää, oksatonta puuta, josta jalostuu omalla tehtaalla ovi-, ikkuna- ja porrasaihoita. Osa tyvitukeista myydään pyöreänä puuna eteenpäin.

HELI VIRTANEN

Mittavirhe männyn tyvitukeissa hyödytti puunmyyjiä

Metsäteollisuus on jo vuosia maksanut ylihintaa männyn tyviosista mittalaittevirheen takia. Asiasta uutisoi lauantaina Helsingin Sanomat. Uutisessa todetaan, että virhe havaittiin puolitoista vuotta sitten Stora Enson Uimaharjun tehtaalla. Siellä tyvipölkkyjä upotettiin vesisammioon ja verrattiin saatua tilavuusmittaa hakkuukoneen antamiin lukuihin. Mittalaitteen on todettu laskeneen männyn tyviosien tilavuuden runsaat viisi prosenttia todellista suuremmaksi. Mittavirheestä ovat hyötyneet yksityiset metsänomistajat ja koneurakoitsijat.

Luke määrää korjauksesta
Metsäteollisuus on aavistellut virhettä jo nelisen vuotta, Metsä Groupin kehityspäällikkö **Timo Saarentaus** sanoi sunnuntaina Maaseudun Tulevaisuudelle.

Puutavaran mittaamisen tutkimus- ja kehittämistehtävistä vastaa Suomessa Luonnonvarakeskus Luke, jossa työskentelee virallisia mittaajia tuomarin vastuulla. Metsäteollisuuden edustajat esittivät puutavaranmittauksen neuvottelukunnassa, että Luke tekee perusteelliset selvitykset asiasta. Nyt se vielä pyytää lausunnot eri osapuolilta. Sitten Luke määrää korjauksen mittauksen muuntolukuihin. ”Kyse on suuruusluokaltaan yhden prosentin systemaattisesta virheestä. Euroissa en lähitisi asiaa spekuloidaan, kukaan ei ole tehnyt tarkoituksellista mittavirhettä”, Saarentaus sanoo.

Hän vertaa korjausliikettä minkä tahansa systemaattisen virheen oikaisemiseen, joka on tehtävä välittömästi. ”Kun mittalaitteissa oleva funktio edellisen kerran määritettiin kymmenkunta vuotta sitten, se tehtiin mahdollisimman oikeaksi silloisen tiedon valossa.”

Laki kieltää systemaattiset virheet mittauksissa.

LIISA YLI-KETOLA

Peuravuonon sahaa ei avata sittenkään

Peuravuonon sahaa Inarissa ei avata, kertoo Lapin Kansa. Inarin kunnan kiinteistökehitys InLike Oy:n hallintaan jääneen sahan toiminnan jatkumisesta kerrottiin keväällä. Silloin suunniteltiin, että uusi yrittäjä pääsisi jatkamaan puunjaloitusta jo toukokuussa. Aikataulut venyivät. Inarin kunnan ja sahasta kiinnostuneen Arktinen Isopuu Oyn välinen sopimus odottaa edelleen allekirjoitusta. Nyt Arktinen Isopuu katsoo, ettei sopuun ja sahausten jatkoon ole mahdollisuuksia. Yhtiön tiedotteen mukaan näyttää siltä että sopimus jää toteutumatta, ”Hinnossa ei ole erimielisyyttä, eikä maksusta, vaan liian tiukat ehdot sahan toiminnan jatkamisesta eivät tyydytä omistajia”, tiedotteessa todetaan.

JARMO PALOKALLIO

PYLVÄSALA

Neljä tukipilaria

Lasse Kokko, Finprofilen hallituksen puheenjohtaja ja entinen toimitusjohtaja, listaa tekijät, joiden varassa pylväsyritys pärjää. **1. Työntekijät.** Osaavia työntekijöitä tarvitaan aina. **2. Rahoittajat.** Pylväiden jalostusaste on pieni ja niiden valmistus kestää pitkään. Paljon pääomaa sitoutuu keskeneräisiin tuotteisiin. **3. Ostajat.** Kauppa käy, kun ostajat ovat vakavaisia ja niiden toiminta on pitkäjänteistä. **4. Metsänomistajat.** Kaiken perusta on, että metsänomistajat tuottavat pylväiksi kelpaavia runkoja.

Kanalintu-saalis hupeni kolmanneksen

Luonnonvarakeskuksen tilastojen mukaan viime vuoden teeri-, metso- ja pyysaaliit vähenivät noin kolmanneksen edellisvuodesta, riekkosaalis parikymmentä prosenttia. Teerisaalis väheni 60 000:lla, ja viime vuoden saalis jäi 140 000 yksilöön. Metsoja pyydettiin 34 000 ja sinisorsia 250 900. Kaiken kaikkiaan vesilintujen saalismäärä laski kymmenellä prosentilla. Metsästäjämäärät pysyivät edellisvuoden tasolla reiluissa 200 000:ssa.

LAURA NIKINMAA